

VIII concurs Martorell

Aquest vuitè concurs fou clos l'any 1922. Constituïren el Jurat els senyors Pierre Paris, Eduard Toda, Ferran de Sagarra, Manuel Gómez Moreno i Pau Font de Rubinat. El premi fou atorgat al treball del senyor Lluís Domènech i Muntaner que té per títol *Armorial Històric de Catalunya*.

Centenari de Víctor Balaguer

El dia 11 de desembre de 1924 es compliren cent anys de la naixença de Víctor Balaguer, circumstància que no passà desapercebuda en la nostra terra. La premsa catalana, Vilanova la seva ciutat nadiua, Catalunya en general n'evocaren el record amb diversos actes i escrits. La personalitat d'en Balaguer com historiador de Catalunya sota diversos aspectes, ofereix, cal dir-ho, forces punts vulnerables, però no podem deixar de consignar la transcendència que va tenir en el moviment cultural de la renaixença catalana. Si més no, amb les seves obres, sobretot amb la *Història de Catalunya* (que no resistiria ara una crítica científica per superficial que fos) contribuï a que s'afeccionessin a la nostra història varies generacions i inspirà amor a les coses de la terra. Més d'un dels nostres grans investigadors deu en part a Balaguer els seus inicis en el coneixement del passat de Catalunya. És per això que des d'aquestes pàgines retem homenatge a la seva memòria com home de lletres.

El Centenari de la mort de Napoleó I (5 maig 1821-5 maig 1921). Publicacions sobre la dominació napoleònica a Catalunya.

La celebració universal del centenari de la mort de Napoleó tingué el seu ressó a Catalunya que compta ja amb alguns historiadors i erudits especialitzats en l'estudi de les gestes napoleòniques, i altres devots de la gran figura del Cèsar francès.

En constituir-se a París el comitè per a aquella celebració, un grup de catalans va adherir-s'hi per tal de participar a les tasques del Congrés històric que hom anunciava, incorporant així a les recerques modernes entorn de Napoleó, les investigacions que a Catalunya es fan a base de la reconstitució de l'administració civil francesa de 1808 a 1814. Cal esmentar que en el susdit Congrés fou presentada per part del Sr. Frederic Camp, capdavanter entre nosaltres dels estudis sobre la dominació napoleònica a Catalunya, una memòria cridant l'atenció del Congrés respecte els fons documentals francesos que hi ha a Barcelona, sobretot a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, els quals poden aportar dades inèdites de gran vàlua pel que fa a la història d'episodis tan típics com l'administració governativa, l'intent d'empeltar en nostres costums jurídics el Codi Napoleó, la cooperació de catalans, i altres encara generalment deixats de banda pels nostres investigadors. La delegació barcelonina arribà a París el 3 de maig de 1921 i assistí a la sessió de clausura del Congrés així com a les diverses cerimònies i actes apoteòsics celebrats els dos dies següents a la memòria de l'Emperador. La premsa de París anotà la presència del grup català i la *Revue des Etudes Napoleoniennes* (núm. de maig 1921), donava compte de la seva tasca.

Fora difícil de donar un inventari detallat de tot el que es publicà a Catalunya, amb l'avinentsa del Centenari, escampat en articles de diaris i altra premsa periòdica. Anotarem, però, el núm. de 1 maig 1921 de *La Revista*, gairebé tot dedicat al Centenari: entre altres treballs n'hi ha un de Frederic Camp, *D'altres homes... d'altres jorns (1812-1813)* i altre de Carles Rahola, *Les autoritats franceses a Catalunya. El baró de Gerando*.

Cal recordar igualment el bell volum de Frederic Camp, *Napoleó i el Món* (Barcelona, Editorial Catalana, 1921. Vol. 24 d'«Enciclopèdia Catalana»), que tan bon acolliment va obtenir ací i a l'estranger. Frederic Masson el gran historiador francès de Napoleó, en la lletra-pròleg que encapçala el llibre, remarca, amb elogi, la força i la imparcialitat amb que ha estat escrit el llibre del Sr. Camp el qual «resumeix i condensa amb molt de talent una història tan complicada, que els millors amb prou feines n'han desenrotllat la veritat filosòfica».

Entre les publicacions de *La Revista* (núm. 50) apareixia poc després el llibre de Carles Rahola sobre *La dominació napoleònica a Girona* (Barcelona, 1922), obra rica en dades desconegudes fins